

Енглеско издање књиге „Основно начело“ Лазе Костића, у издању библиотеке града Сомбора „Карло Бијелички“, први пут је представљено америчкој публици на Дјукејн универзитету у Питсбургу у Сједињеним америчким државама 18. октобра 2017. године. Овим догађајем је на северноамеричком континенту започето представљање дела и живота Лазе Костића (1841 – 1910), једног од најзначајнијих српских песника, филозофа, преводиоца, критичара и драматурга.

Библиотека града Сомбора „Карло Бијелички“ је објавила Костићеву филозофску књигу „Основно начело“ на српском (2015) и енглеском језику (2016) у преводу др Предрага Чичовачког, професора филозофије на колеџу Холи крос у држави Масечутис у Америци, и Хајди Наде Грек. Знатижељним посетиоцима о животу и делу Лазе Костића и његовој филозофској књизи „Основно начело“ говорио је професор Предраг Чичовачки. У уводном делу присутнима су се обратили и проф. др Џејмс Свиндал, декан факултета и професор филозофије на Дјукејн универзитету, Џон Мартић, председник Српског народног савеза, и Милош Раствојић, координатор за културу у Српском народном савезу у Питсбургу.

Проф. др Џејмс Свиндал и Џон Мартић су истакли значај сарадње ове две институције како би се дело Лазе Костића и друга блага српске културе и традиције приближила америчкој публици.

Прошле године је на Дјукејн универзитету представљена драгоцену књигу „Хришћанско наслеђе Косова и Метохије“ коју је објавио Себастијан прес, издавачка кућа западно америчке епархије Српске православне цркве

Милош Раствојић је нагласио важност објављивања Костићеве књиге на енглеском језику:

„Прво издање ове књиге је објављено 1884. на српском језику. После више од једног века, ова филозофска књига је први пут објављена на енглеском језику како би српска филозофска традиција постала приступачнија америчкој и западној публици уопште. Оно што је заједничко Лазе Костићу, професору Чичовачком и мени јести да смо сва

Представљена у Америци књига Лазе Костића *Основно начело*

тројица из Сомбора, града који поседује плодну атмосферу за писце, песнике, филозофе и уметнике.“

Професор Чичовачки је говорио о непомирљивој и бунтовној Костићевој природи у друштвеном окружењу Србије 19. и почетком 20. века.

Костићев раскалашни филозофски и уметнички дух је уздигао поезију у врх српске и европске уметничке традиције. Трагична љубав са Ленком Дунђерски која је била пуно млађа од њега је дала трајни печат његовом животу и постала инспирација за његову најпознатију песму „Санта Марија дела Салуте.“ У тој песми је уткана његова

From left: Miloš Rastović, prof. Ron Polanski, prof. Predrag Čičovački with the book “Serb National Federation - First 100 years”, President John Martić, prof. Dzejms Svindal

непрсушна љубав и патња за за рано преминулом Ленком.

Према речима професора Чичовачког књига „Основно начело“ се скривала у подрумима архива и није била превођена ни на један страни језик „како не бисмо могли бити исмејани у цивилизованој Европи.“ „Плашимо се скандала, док ту у ствари има толико тога чиме би требало да се поносимо,“ као што је српска епска поезија за коју светнедољно зна.

Костић је био један од најобразованијих људи свога доба, говорио је осам страних језика и

био добар познавалац европске филозофске традиције. У овој књизи Костић се подсмева филозофској традицији, али исто тако нуди и свој филозофски поглед на свет. Говорећи о традиционалним филозофским питањима старе Грчке и историји западне филозофије, Костић је пронашао главни извор света и свих ствари у начелу „укрштавања.“

Док је Хераклитова филозофија заснована на јединству супротних моћи, Костић укрштава супростављене стране у једном начелу. Хармонија и симетрија су две манифестације начела „укрштавања.“ Хармонија и симетрија стварају лепоту коју је он пронашао у античкој грчкој трагедији и српским епским песмама.

Предавање професора Чичовачког је на најбољи начин дочарало главни импулс Костићеве филозофије и живота и српског народа у целини, а што су западни народи запоставили, а то је линија срца. Док је западна филозофска традиција опседнута умом, Костић је одсликавао снагу емоција и душе.

У знак захвалности на доприносу представљања српске културе у Америци, Џон Мартић је у име Српског народног савеза поконио професору Чичовачком књигу „Српски народни савез – првих 100 година“.

Др Џефри Мекури, директор Сајмон Силвермен феноменолошког центра и професор филозофије на Дјукејн универзитету, примио је на поклон књигу „Основно начело“ Лазе Костића у име феноменолошког центра и Гумберг библиотеке на Дјукејн универзитету.

Овај догађај су организовали Дјукејн универзитет и Српски народни савез, најстарија српска организација на америчком континенту (1901) која негује српску културу и традицију.

У контексту представљања дела и живота Лазе Костића, на пролеће идуће године на фестивалу српског филма на Питсбуршком универзитету се планира приказивање филма „Санта Марија дела Салуте“ посвећеном Лазе Костићу у режији Здравка Шотре.

Милош Раствојић

Свечана академија

„Песмом и игром до Солуна“

Поводом стогодишњице пробоја Солунског фронта и завршетка Првог светског рата, одржана је свечана академија у београдском „Сава центру“.

Свечаност је отворена концертом дејчких и омладинских фолклорних ансамбала. Малишани из

хора „Хориславци“ на почетку су извели песму „Хајде, Јано“. Након њих су наступили Друштво за неговање традиције и културе „Јека“ из Обреновца, КУД „Прело“ Великог села и Сланаца, Балетско-играрски студио „Бис“, као и београдска културно-уметничка друштва „Србија 011“, „Лазар Хребелјановић“, „Деспот Стефан“, „Бранко Цветковић“... Концерт је одржан уз благослов Патријаршије Српске православне цркве и патријарха Иринеја.

Србија, Хрватска, Косово ЕУ и свет

Потпредседник Владе и министар спољних послова Ивица Дачић рекао је да се не чује реакција међународне заједнице и Брисела на националистичке испаде у Хрватској.

Ивица Дачић је, гостујући у Дневнику РТС-а, навео да постоји зид ћутања и да није срећан због тога. Међутим, каже да је сигуран да би било реакција да су се испади дешавали у Београду.

Коментаришући хапшење људи из Црвеног крста на КиМ, Дачић каже да је то наставак притисака на српски народ. Поручује да морамо да будемо спремни и да имамо правне тимове који ће се борити и пружати подршку грађанима. Наводи да је реч о поруци Србима да могу да буду оптужени за све и свашта. „Погледајте докле смо дошли када се и Црвени крст сматра за непријатеља“.

Указао је да се међународна заједница љутила када је реаговао на лажи из Приштине. Рекао је да је у Хрватској живело 580.000 Срба, а данас их је мање од 200.000, да је у Сарајеву живело око 150.000 Срба и у Приштини око 40.000.

„Не можемо рећи да ти подаци више не постоје“, рекао је Дачић и напоменуо да се међународна заједница љути јер је оштро реаговао на

то што се тражи укидање Мисије УН. „Па шта да радимо? Да аплаудирамо и гледамо како друге земље признају Косово?“.

Говорећи о унутрашњем дијалогу о КиМ, рекао је да је важно што је он покренут јер се косовско питање код нас користило углавном на два начина. Први је избегавање теме и пребацивање „врућег кромпира“ неком другом, а други је коришћење у кампањама за разне националистичке реторике које немају везе са реалношћу, рекао је Дачић.

Коментаришући говор председника ЕК Жан Клода Јункера у коме је рекао да нема проширења ЕУ до 2019. године, Дачић сматра да ће ЕУ или наставити проширење или ће имати процес лаганог одумирања. „Проширење је лековито за опстанак ЕУ“, навео је Дачић.

Говорећи о односима са Русијом и САД, Дачић је рекао – „кад се слонови свађају, обично трава настрада“. Каже да је на примеру Србије срушено међународно право и подсећа да је недавно дошао из посете Вијетнаму.

„Када отуда дођете, онда видите шта значи кршење међународног права када Србији неко нешто замере. Такође бих рекао да у Вијетнаму није било командне одговорности и да је највећи ниво који је одговарао је наредник“, истакао је Дачић.